Politieke avond 15 januari 2019

Geachte aanwezigen:

Ik geef een toelichting en aanvulling op het advies van de Participatieraad Overbetuwe van 15 november en 9 december 2018, m.b.t. tot de Visie op de organisatie van het Sociaal Domein. Deze adviezen zijn in uw bezit en bij de stukken van vanavond gevoegd.

Kort de historie:

In 2014 start transitie, 2015 start transformatie, 2017 beleidsplan sociaal domein, 2017 inkoop zorg.

2018 het Collegebesluit tot een rigoureuze omwenteling van het sociaal domein met de presentatie van het Visiedocument Sociaal Domein. Een niet vooraf aangekondigde en zonder inbreng van partners ontwikkelde bom onder het goed functionerende sociaal domein in Overbetuwe.

De transitie en transformatie zijn ook een cultuuromslag en dat heeft tijd nodig. Consistent beleid is dan van groot belang.

Wij vragen ons af hoe doordacht het besluit van het College was in de wetenschap dat er later nogal wat uitleg en bijstellingen nodig waren. Was het niet beter geweest om een conceptplan te presenteren zonder Collegebesluit, dat te bespreken met de partners, eventuele bijstellingen te doen en het dan vast te stellen? Is dit het gevolg van, dat het moet en zal gebeuren en dan ook nog zo snel mogelijk? Er was zeker minder onrust ontstaan.

Het Visiedocument Sociaal Domein en het document Samen Overbetuwe hebben wij bij toeval ter beschikking gekregen. Bij de totstandkoming zijn we niet betrokken en later moesten we uitleggen hoe we aan het Visiedocument waren gekomen. Wij vonden het allemaal nogal mysterieus.

Een overval zo kwam het bij ons over en onze bemoeienis was kennelijk niet gewenst. Maar we zijn wel de vertegenwoordigers van de inwoners en volgens ons moet het daarover gaan.

Een rigoureuze verandering terwijl de evaluaties van het vigerende beleid nog in de planning staan en de inwoners best wel tevreden zijn.

Uiteraard hebben we naar nut en noodzaak gekeken van het Visiedocument Sociaal Domein.

Als er een nieuwe werkwijze wordt voorgesteld, die grote impact heeft op de inwoners die wij vertegenwoordigen, dan kijk je eerst naar het waarom. ***Ik hoop dat u vanavond antwoord kunt geven op de waarom vraag. Het is ons niet gelukt.***

We hebben de voorgestelde werkwijze bekeken en hebben informatie ingewonnen in Alfen aan de Rijn waar de in het Visiedocument voorgestelde werkwijze vandaan komt. Ook hebben we gekeken naar gemeenten die dezelfde of een andere werkwijze hanteren, zoals de met onze gemeente vergelijkbare buurgemeente Lingewaard. Daar is gekozen voor De Nieuwe Route van Anke Siegers. Twee aangrenzende gemeenten, maar de verschillen in aanpak zijn groot.

De werkwijze zoals voorgesteld in het u aangeboden Visiedocument Sociaal Domein is in Nederland niet een standaard werkwijze en er is ook de nodige kritiek op. Het grote verschil met Alfen aan de Rijn waar, zoals gezegd, deze werkwijze is gestart is dat men daar onmiddellijk na de transitie mee is gestart. Consistent beleid dus. ***Onze vraag aan u is hoeveel modellen u hebt bekeken en bent u ervan overtuigd dat de voorgestelde werkwijze de juiste is voor onze gemeente en onze inwoners? We zijn ook benieuwd op basis waarvan u dat dan vindt.***

Vervolgens hebben we gekeken naar eventuele nuttige en noodzakelijke verbeteringen in de voorgestelde werkwijze:

Wij, als vertegenwoordigers van de inwoners zijn tevreden met de uitwerking van het Beleidsplan Sociaal Domein 2017 – 2021 en we zijn tevreden met de Regionale Inkoop Zorg 2017.

Als de inwoners ontevreden zijn en als uit de geplande evaluaties blijkt dat er veranderingen noodzakelijk zijn zullen wij positief adviseren over veranderingen in het Sociaal Domein.

Onze vraag aan u is of u over gegevens beschikt waaruit blijkt dat we een rigoureuze verandering in het Sociaal Domein nodig hebben in onze gemeente?

Na een aantal gesprekken met de verantwoordelijk wethouder en de projectleider zijn wij tot de conclusie gekomen, dat als er verbeteringen noodzakelijk zijn, de ingrediënten genoemd in het Visiedocument Sociaal Domein bruikbaar zijn. Om die reden heeft de Participatieraad in het laatste advies een positief en een negatief advies uitgebracht. Positief over de bruikbaarheid van het Visiedocument als verbeteringen noodzakelijk zijn. Negatief over de voorgestelde implementatie en vooral de snelheid waarmee het moet gebeuren.

De Participatieraad doet een beroep op de Gemeenteraad.

- Ga niet akkoord met de implementatie van het Visiedocument Sociaal Domein in zijn geheel.
- Ga pas als nut en noodzaak is gebleken akkoord met eventuele veranderingen c.q. verbeteringen.
- Als nut en noodzaak zijn aangetoond, kijk dan naar de inhoud van het Visiedocument en haal daar uit wat bruikbaar is.
- Blijf het Beleidsplan 2017 – 2021 als onderlegger gebruiken.
- Ga pas akkoord met een andere inkoop zorg als na de evaluatie nut en noodzaak daartoe is gebleken. De eerste evaluatie staat voor dit jaar gepland.
- Kijk naar andere gemeente hoe ze het daar doen en wat de resultaten zijn.
- Een overbodige opmerking, maar toch “stel de inwoner voorop”. Neem als norm dat het om mensen gaat en dat nieuwe structuren kunnen helpen maar lang niet altijd de oplossing zijn en zeker niet als de bestaande goed functioneren.

- Stel vast dat het beleidsplan sociaal domein richtinggevend is of kan zijn en niet bepalend.
- Mocht u akkoord gaan met het visiedocument kies er dan voor dat de implementatie stapsgewijze uitgevoerd wordt.
- Onderschat het risico niet dat er in 2022 weer een andere richting gekozen kan worden als niet de evaluaties en de tevredenheid van de inwoner bepalend zijn.
- Denk bij problemen en oplossingen binnen het sociaal domein ook aan oplossingen binnen de organisatie zelf. Wordt er bijvoorbeeld op een juiste wijze aangestuurd? Is daar winst te halen? Het probleem zit niet altijd in de gekozen richting maar het kan ook een managementprobleem zijn.

Ik wil het nog een keer gezegd hebben, dat wij niet tegen verandering en zeker niet tegen verbetering zijn.

Wij zijn wel tegen verandering en veronderstelde verbetering als daar niet een goede onderbouwing onder ligt.

Wij hechten aan consistent beleid.

Wij laten ons leiden door objectieve gegevens in de vorm van evaluaties en tevredenheidsonderzoeken bij de inwoners.

Mocht u worstelen met de vraag hoe we als Participatieraad enerzijds positief kunnen zijn over het instrument en anderzijds negatief over de implementatie probeer ik u te helpen met de volgende uitleg.

De eerder in mijn uitleg genoemde bom kan er prachtig uitzien. Je kunt positief zijn over vorm en inhoud. Daarnaast kun je heel negatief zijn als je te horen krijgt dat hij in een korte tijd met hoge snelheid afgeworpen wordt boven de hoofden van tevreden inwoners. Geen mogelijkheid tot onderhandelen, geen tijd om je te wapenen enz. enz. De propagandamachine neemt het over.

HET IS SLECHTS EEN METAFOOR.

Het College wekt met deze Visie de indruk de verlosser te zijn van het Sociaal Domein. Maar ze gaan wel heel ver door in de brief aan de gemeenteraad van 20 november 2018, op bladzijde 2, 2e alinea onder punt 1.3 te vermelden; *"MET DE VOORGESTELDE ONTWIKKELINGEN ZETTEN WE EEN **ONOMKEERBAAR** PROCES IN.*

Volgens ons is de dood is een onomkeerbaar proces en daar gaat een hogere macht over.

WEET WAAR U AAN BEGINT. U KUNT NIET MEER TERUG. WILT U UW HOOFD IN DEZE STROP STEKEN?

Tenslotte:

Voor u goed om te weten. De Participatieraad haakt nooit af. Wij blijven in welke omstandigheid ook trachten de inwoners een stem in het beleid te geven. We gaan er daarbij vanuit dat we daartoe in de gelegenheid worden gesteld.

Laat ik positief eindigen. Na een aantal gesprekken met de verantwoordelijk wethouder is bij ons het vertrouwen gegroeid, mede doordat wij constateren dat we meer betrokken worden. We zijn blij met deze ontwikkeling.

Namens de Participatieraad wens ik de leden van de gemeenteraad veel wijsheid toe.

Roel Keuken

Voorzitter Participatieraad Overbetuwe